

Leaderområde Skellefteå Älvdal

Skellefteå Älvdal är en attraktiv, livskraftig och hållbar del av Europa
där människor vill och kan leva, bo och verka.

skellefteaaelvdal.se

Bakgrund

Våren 2014 inleddes arbetet att ta fram en utvecklingsstrategi för ett leaderområde omfattande Malå, Norsjö och Skellefteå kommuner. En ansökan lämnades in om att få bilda leaderområde under namnet Skellefteå Älvdal.

För att genomföra leaderområdets utvecklingsstrategi bildades Skellefteå Älvdal Ideell förening 29 september 2015. Skellefteå Älvdal fick besked om driftstart för genomförandet av utvecklingsstrategin 16 mars 2016 som ett av 48 godkända leaderområden i Sverige.

Skellefteå älvdal har under programperioden 2014-2022 finansierats med 67% från EU/stat samt 33% från Region Västerbotten och de tre kommunerna. Skellefteå Älvdals totalbudget är 40 730 753 kr.

Leader betyder samordnade aktiviteter för ekonomisk utveckling på landsbygden. Lokal förankring, samsyn och stort lösningsfokus gör metoden till ett skarpt verktyg för reell utveckling.

Stor effekt i kommunerna

Flyttnetto

Dec 2014: 43 028 invånare (ex tätort)

Dec 2024: 45 305 personer totalt.

Ökning med 2 277 invånare

(Start av Northvolt har till stor del bidragit till ökningen)

Kommunernas medfinansiering 8 094 968 kronor

Region Västerbottens medfinansiering 4 787 058 kronor

Värdet av ideell tid och resurser uppgick till 8 198 035 kronor

Projektstöd utgick med 32 290 757 kronor.

65 projekt

har beviljats stöd

Stödet har lett till

- 185 nya nätverk
- 110 nya företag
- 25 nya produkter
- 22 nya tjänster

Dessutom har projekten bidragit till

- Varaktig verksamhet
- Ökad mängd aktiviteter
- Nya medlemmar
- Stort engagemang
- Ökat antal besökare
- Nya kompetenser

Norsjö kommun

18 projekt har genomförts i kommunen

7 391 283 kr i beviljat stöd

91 nya nätverk/samarbeten

962 827 kr i ideella resurser

Projektexempel

Multination Norsjö

Ett projekt för nyinflyttning

Syfte

Utveckla arbetssätt och göra det möjligt att långsiktigt erbjuda en samordnad funktion som underlättar och snabbar upp processen för personer som vill flytta till bygden.

Projektägare

Norsjö kommun

Projektet har lett till

fler kontakter och större samverkan inom kommunorganisationen för att besvara frågor och vägleda nya invånare.

Projektet har haft kontakt med flera hundra personer från alla världsdelar. Vissa allmänt intresserade men ett antal personer har haft mer konkreta flyttplaner eller har redan flyttat till området.

Lärdomar från Multinations ingår också i samarbetet i Region 10 för inflyttning så det lever vidare och sprids där.

Projektexempel

Norsjöbygdens Företagsarena

Ett projekt med många samarbeten

Syfte

Visa på de jobbmöjligheter som finns och stödja samverkan mellan näringsliv och föreningsliv genom att utveckla nya innovativa former av samarbeten mellan föreningar och främst lokala handeln.

Projektägare

Norsjöbygdens Företag

Projektet har lett till

att samarbete skola-näringsliv har utvecklats, Ca 180 elever har deltagit i insatser under projektiden.

Lokalt försäljningsnätverk har upprättats, Fem säljomgångar har genomförts. 7 föreningar och 18 verksamheter har deltagit. En hemsida är skapad. Försäljningskataloger och rabathäften är framtagna.

De aktiviteter som ingick i projektet lever kvar

Alla Norsjös projekt i korthet

Yoga för omsorg och hälsa (förstudie)

Kartlägga behovet av yoga till brukare inom omsorg

Norsjöbygdens företagsarena (förstudie)

Förstudie som ligger till grund för det fortsatta arbetet kring näringslivsutveckling

Ny framtid för Världens Längsta Linbana

Stärka förutsättningarna för utveckling av besöksnäringen

Grön rehabilitering (förstudie)

Utveckla och testa metoder inom grön rehabilitering

Den delade berättelsens betydelse för delaktigt

En mötesplats för nyanlända för utbyte av erfarenheter

Undersöka intresset och möjlighet till lokal teaterverksamhet

Underlag för att bygga upp en teaterverksamhet i Norsjö (f)

Saluhallen

Skapa/iordningställa en Saluhall i Norsjö

Social innovation och integration (förstudie)

Metoder till snabbare integration för arbetssökande nyanlända

Synas tillsammans

Kommunikations- och kampanjplan inom turism

Lära tillsammans

Lokala producenter lär sig om destinationens utbud

Bilden av Bastuträsk (f)

Visa upp "Bilden av Bastuträsk" ur många olika synvinklar

Mervärde Norsjö

En finansieringsmodell för en hållbar lokal utveckling

Norsjöbygdens Företagsarena – Win-Win

Utveckla samarbeten mellan föreningar och lokala handeln

Ny stallbyggnad till Norsjö Ridklubb (f)

Underlag för ansökan av byggnation av nytt stall/stallområde

Barn, unga och deras föräldrars delaktighet i ett attraktivt samhälle på landsbygden

Bilda föräldranätverk samt skapa attraktiva fritidssysselsättningar

Multinations Norsjö

Utveckla arbetssätt som underlättar och snabbar upp processen för personer som vill flytta till bygden.

Norsjö Fiskecenter / Fiskedestination Norsjö

Tillgängliggör och synliggör fisket i Norsjö kommun.

Innovativa lösningar för kollektivtrafik på landsbygd

Undersöka förutsättningar för en ny rälsbusslinje

Skellefteå kommun

35 projekt har genomförts i kommunen

19 184 741 kr i beviljat stöd

66 nya nätverk/samarbeten

5 744 298 kr i ideella resurser

Projektexempel

Kulturmötesplats Sara Lidman

Utställning om Sara Lidman

Syfte

Göra Sara Lidmans litterära landskap tillgängligt för alla intresserade och ännu inte väckta och skapa en arena för kulturarrangemang.

Projektägare

Missenträsk Bygdeförening

Projektet har lett till

Delvis renovering av byagården, det som behövdes för utställningen. Uppförande av utställning om Sara Lidman. En kulturmötesplats som ger besökarna själva möjlighet att tolka Saras litterära verk i text, ljud och bild.

Cirka 1000 personer besökte utställningen år 2021. År 2022 var besöksantalet cirka 500.

Vi fortsätter med våran utställning och så länge det finns intresse så har vi öppet för bokningar under året.

Projektexempel

Edelviks Kulturträdgård

Ett besöksmål i Burträsk

Syfte

Bygga ett hållbart och tillgängligt besöksmål i Burträsk och att där kunna erbjuda arbetslösa, sjukskrivna och nyanlända en plats och verksamhet för praktik och arbetsträning.

Projektägare

Stiftelsen Edelvik

Projektet har lett till

Edelviks kulturträdgård är uppbyggd och färdigställd. Två växthus varav det ena byggts till ett trädgårdscafé. En kulturscen med sittbänkar och en uppbyggd veranda vid scenen. Uteträdgårdsmöbler. En blomstrande trädgård med norrländsk proveniens och matväxter. Sjukskrivna och arbetslösa fått en meningsfull praktik i trädgård och bageri.

Edelviks kulturträdgård har haft verksamhet varje år sedan starten och fortsätter i sommar också.

Alla Skellefteås projekt i korthet

Burträskbygden Experience - en turistisk dest. I världsklass

Utveckling av Burträskbygden som en attraktiv internationell turistisk destination

Coolaste Centrum, genomförande projekt

Kunskap och insikt om vad kyla och mörker kan betyda för människan och hur dess egenskaper kan nyttjas på ett positivt sätt.

Edelvik en motor för internationellt kulturutbyte

Utveckla internationella kontakter på konstområdet

Levande Kyrkstad

Säkerställa att Lövångers kyrkstad bevaras, används och utvecklas.

Upprustning och genomförande av Gästhamn i Kallviken

Renovera befintlig hamn/kaj samt skapande av en funktionsduglig gästhamn.

Arena Bjuröklubb utvecklingsprojekt 2020

Öka och förbättra intresset för närproducerade matprodukter, kultur- och naturkopplade aktiviteter

Attraktiv och hälsosam by. Hälsobyn

Dokumentera samlingsplatser och byautvecklingsmöjligheter inomhus och utomhus

Båtturtrafik på Burträsket - för en attraktivare landsbygd

Stärka Burträsk attraktivitet

Kåge Hamn

Hamnutveckling, tillgänglighetsanpassning, miljöanpassad tankanläggning

Spelutveckling och kreativa noder på landsbygden (f)

Undersöka förutsättningar för mötesplatser mellan de kulturella/kreativa näringarna och spelindustrin.

Förundersökning för nyetablering av attraktivt boende (f)

Utreda etablering av annorlunda, unikt och attraktivt boende

Edelviks Kulturträdgård

Anlägga en trädgård

Coolaste center (f)

Framtagande av en handbok, en kompetensbank om mörkret och kylans påverkan på människan

Mötesplats Mobacken

Undersöka möjligheterna för att starta ett Socialt företag

Byggkoncept för landsbygden (f)

Framtagande av ett koncept för olika typer av byggande

Gammeldags smedja Bureå

Uppföra en fullt fungerande gammaldags smedja

Tillsammans i Jörn, Boliden och Lövånger

Öka integrationen, skapa tre välkomnande, barnvänliga och trygga mötesplatser för asylsökande och nyanlända barnfamiljer

Burträsk Experience center (f)

Utreda förutsättningar för en turistisk internationell destination

Förstudie Ridleder och Rastplatser (f)

Utreda möjligheterna kring att skapa ridleder och rastplatser inom Skellefteå kommun.

Hubb för bildberättande i Kvarnbyn

Etablera en hubb för bildberättande och illustration i Kvarnbyn.

Lokalanpassat ysteri

Utveckla osttillverkning i Kalvträsk

Kallvikens Båtklubb (f)

Utreda alla aspekter för en restaurering ,åtgärder och kostnader som krävs för upprustning

NyföretagarCentrum & Entreprenörskap på landsbygder

Utveckla metoder och initiera processer som främjar och inspirerar till ett ökat nyföretagande på landsbygden

Empower Skellefteå

Främja och utveckla ungdomars entreprenöriella kompetenser/förmågor

Kulturmötesplats Sara Lidman

Utställning om Sara Lidman i Missenträsk bygdegård

Förstudie Grund för att skapa en social mötesplats i Jörn (f)

Utreda förutsättningar, möjligheter, intressen och idéer för skapande av en aktiv social och fysisk mötesplats

Bygga på landsbygden

Öka möjligheterna att bygga bostäder i olika former på landsbygden

Furuögrund Hamnprojekt

Utveckling av Furuögrunds småbåtshamn

Bondekultur i en digital värld

Utveckling av gården Rismyrliden.

Byske Hembygdsgård

Utveckling av hembygdsområdet i Byske

Plantskola för framtida innovatörer

Testa och utveckla ett nytt koncept för att öka teknikintresset och innovationsförmågan

The new land of opportunity

Stärka landsbygden i norra Sverige och få fler att flytta hit eller investera i området.

Vårtid

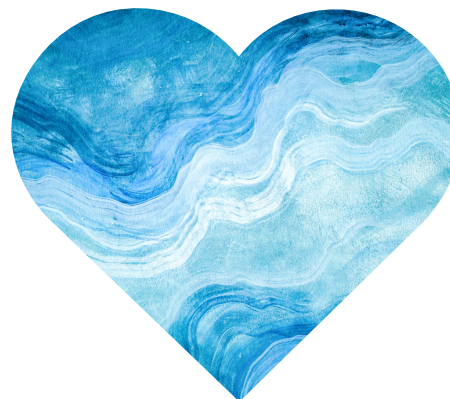
Skapande av kulturverksamhet för ungdomar och unga vuxna

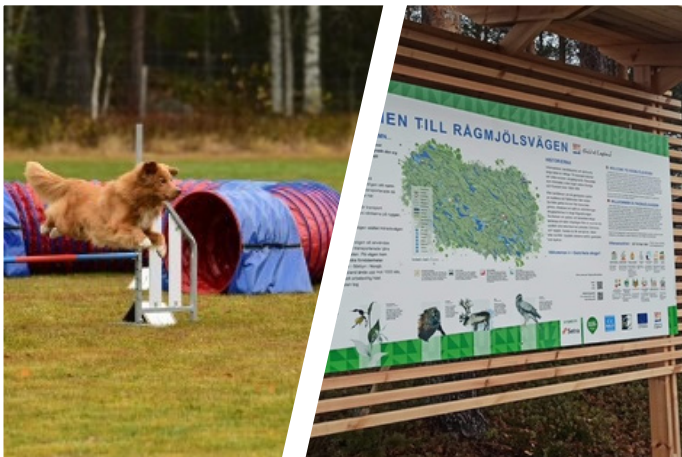
Kulturbryggan, Skellefteå Älvdal

Utveckla en integrerad kulturverksamhet för nyetablerade som väletablerade ungdomar och unga vuxna

NyföretagarCentrum - Affärsutveckling och möjligheter på landsbygden

Utveckling av företagande på landsbygden i Skellefteå kommun.

Malå kommun

12 projekt har genomförts i kommunen
 5 714 743 kr i beviljat stöd
 28 nya nätverk/samarbeten
 1 490 910 kr i ideella resurser

Projektexempel

Agility för en aktiv fritid på landsbygden

Agilityverksamhet i Malå kommun

Syfte

Skapa en aktiv fritid genom att få igång en större agilityverksamhet i landsbygdskommunen Malå. För att bevara kvalitén på utrustningen behövs bland annat förbättringar göras på fastigheten, i form av iordningställande av förvaringsutrymmen.

Projektägare

Malå brukshundklubb

Projektet har lett till

Utökad agilityverksamhet som innefattar träningstillfällen, kurser och agilitytävlingar. Samarbetat med skolan i kommunen och anordnat elevens val på klubben vid två tillfällen.

Malå brukshundklubb har idag en av inlandets aktivaste agilitygrupp som tränar ihop, erbjuder träningstillfällen, kurser och nu även agilitytävling!

Projektexempel

Rågmjölsvägen

En vandringsled mellan Malå och Norsjö.

Syfte

Tillgängliggöra vandringsleden "Rågmjölsvägen" för besökare och invånare i Norsjö och Malå kommun. Leden kopplas ihop med redan befintliga leder.

Projektägare

Gold of Lapland

Projektet har lett till

En upprustad framkomlig led med ledskyltar, informationstavlor, broar, spänger och vindskydd.

Karta och information finns utlagt på <http://vandrigsleden.nu>

Själva projektet fortlöpte som planerat. Det som kanske inte vi visste när projektet skrevs var hur relationer och nätverk kom att byggas under projektiden och som består än i dag

Alla Malås projekt i korthet

Agility för en aktiv fritid på landsbygden

Ökad agilityverksamhet i Malå kommun

MK3D

Utveckla 3D-printingverksamhet inom bild och formkonstområdet

Mervärde Malå

En finansieringsmodell för en hållbar lokal utveckling

Konceptutveckling Malåborg (f)

Underlag för en fortsatt verksamhet på Malåborg

Genomförande: Malås integrerade mötesplats

Byte av värmesystem och uppfräschning av Malåborg

Kulturprojekt: Stärka kultur i Skellefteå Älvdal

Stärka kompetensen lokalt kring studio och scenteknik.

Funktionell Hembygdsgård

Utveckla området till ett nytt levande kulturcentrum och mötesplats i Malå

Malå Visitor Center

Utveckling av besöksnäringen i Malå kommun

Laven 2.0

Upprusta den digitala miljön i och kring byggnaden Laven

Jobb och företagsutveckling

Stödja och utveckla arbetsmarknaden och företagsutvecklingen

SÄSK

Underlag med riktlinjer för sociala konsekvensbeskrivningar.

Rågmjölsvägen

Tillgängliggöra vandringsleden "Rågmjölsvägen" för besökare och invånare

Utförligare beskrivning om samtliga projekt i Norsjö, Skellefteå och Malå finns på skellefteaalvdal.se/projekt

Inspel från projektägare ”

- Projektet gav ungdomar ett nytt tänk och ett självförtroende att skapa något eget.
- Projektet har rönt stort intresse runt om i landet.
- Med stor sannolikhet har vi hunnit fostra tre framtida generationer av arbetskraft.
- Projektet blev en språngbräda till ytterligare samarbete
- Sammantaget har projektet varit väldigt positivt för oss och har gett stora ringar på vatten genom att projektet nu är en permanent del av vår verksamhet.
- Verksamheten har utvecklats och betyder mycket för bygden.
- En attraktiv förening som gett möjlighet till kulturarrangemang för drivna eldsjälar och som hjälpt att starta upp diverse fritidsanläggningar på orten.
- Sammanfattningsvis har projektet inte bara levt vidare – det har också blivit en språngbräda för fortsatt utveckling och nytänkande i både närområdet och andra delar av landet.
- Vi lyckades åstadkomma det vi ville inom budgeten tack vare en kuslig massa ideellt arbete.
- De relationer, kontakter och nätverk som skapades under projektet lever kvar och har i många fall förstärkt den lokala drivkraft som redan fanns

Svårigheter för projektägare

- Det omfattande regelverket
- De enormt långa handläggningstiderna
- Stor omsättning av handläggare på Jordbruksverket
- Pandemin

Vad kan vi förbättra?

- Mer information och kunskapsspridning om leadermetoden
- Fler studiebesök hos projekten för att lära mer om området
- Ge styrelsens ledamöter ännu mer kunskap och insikt i leader- och projektarbetet
- Fler projektinformationsträffar
- Prioritera en engagerad och kunnig valberedning
- Snabb introduktion av nya i styrelsen genom "leaderskola"/styrelsementor